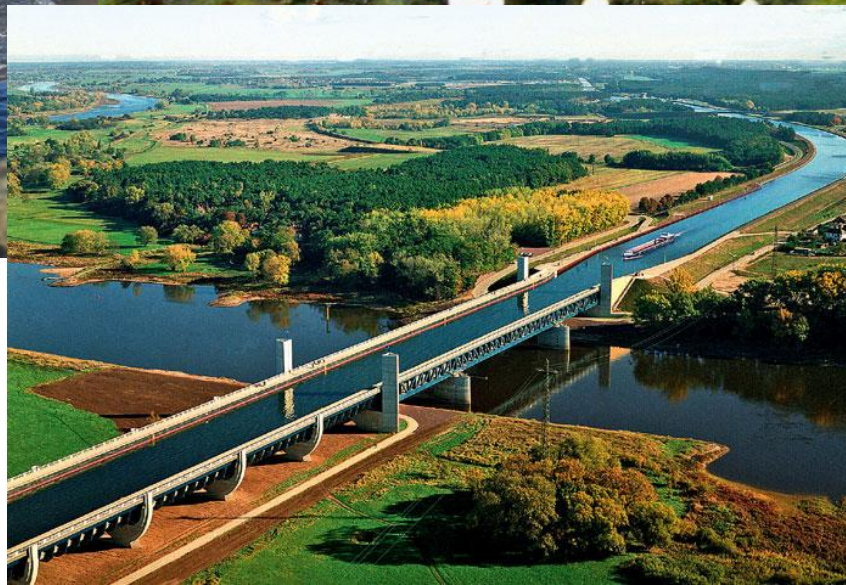

БОЛОТА. ВОДОСХОВИЩА. КАНАЛЫ

Урок № 33

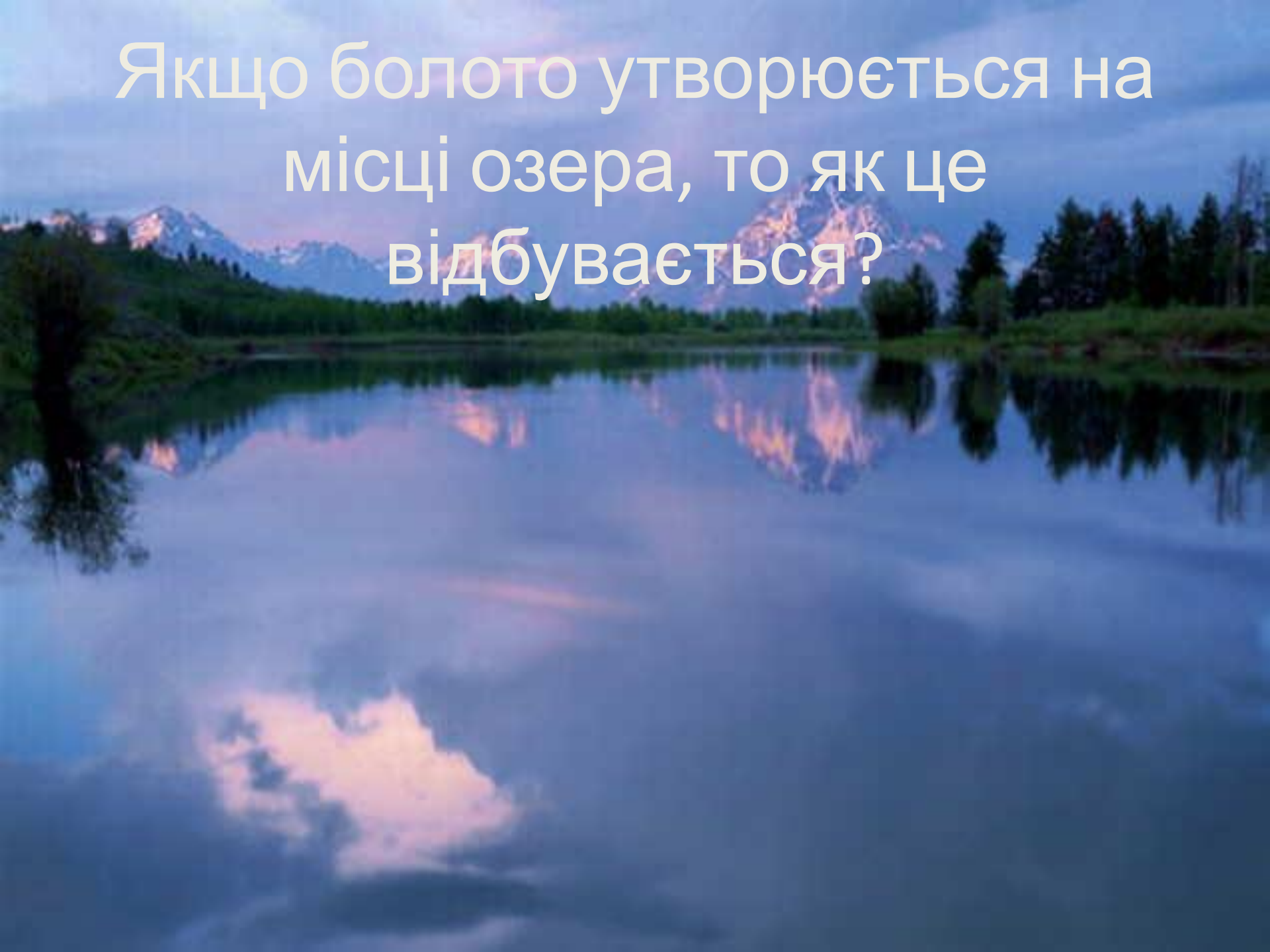

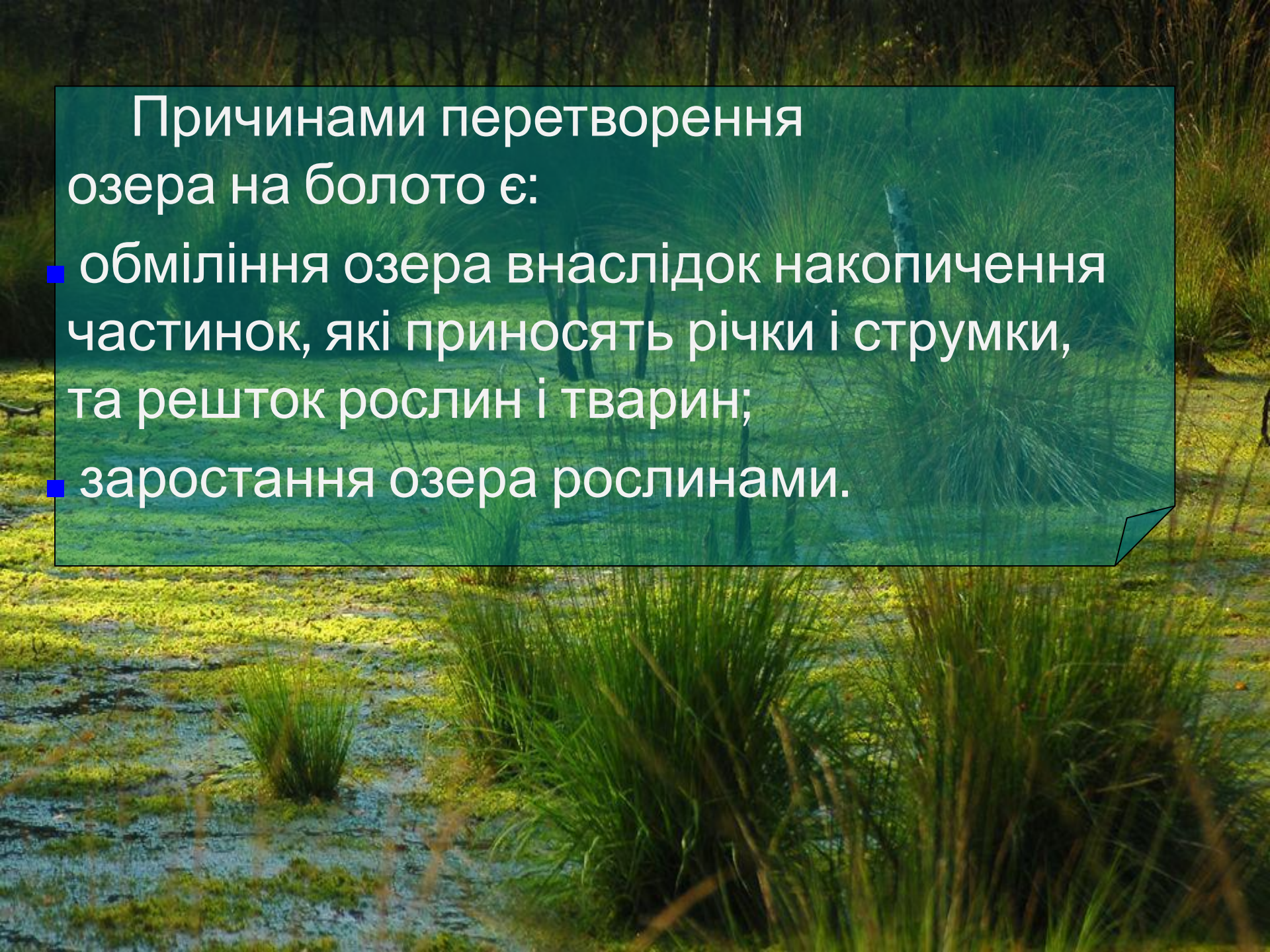
БОЛОТО - надмірно зволожена ділянка
суходолу з шаром торфу не менше як 30 см.

Якщо болото утворюється на
місці озера, то як це
відбувається?

Причинами перетворення
озера на болото є:

- обміління озера внаслідок накопичення частинок, які приносять річки і струмки, та решток рослин і тварин;
- заростання озера рослинами.

Болота

```
graph TD; A[Болота] --- B[Низинні]; A --- C[Перехідні]; A --- D[Верхові];
```

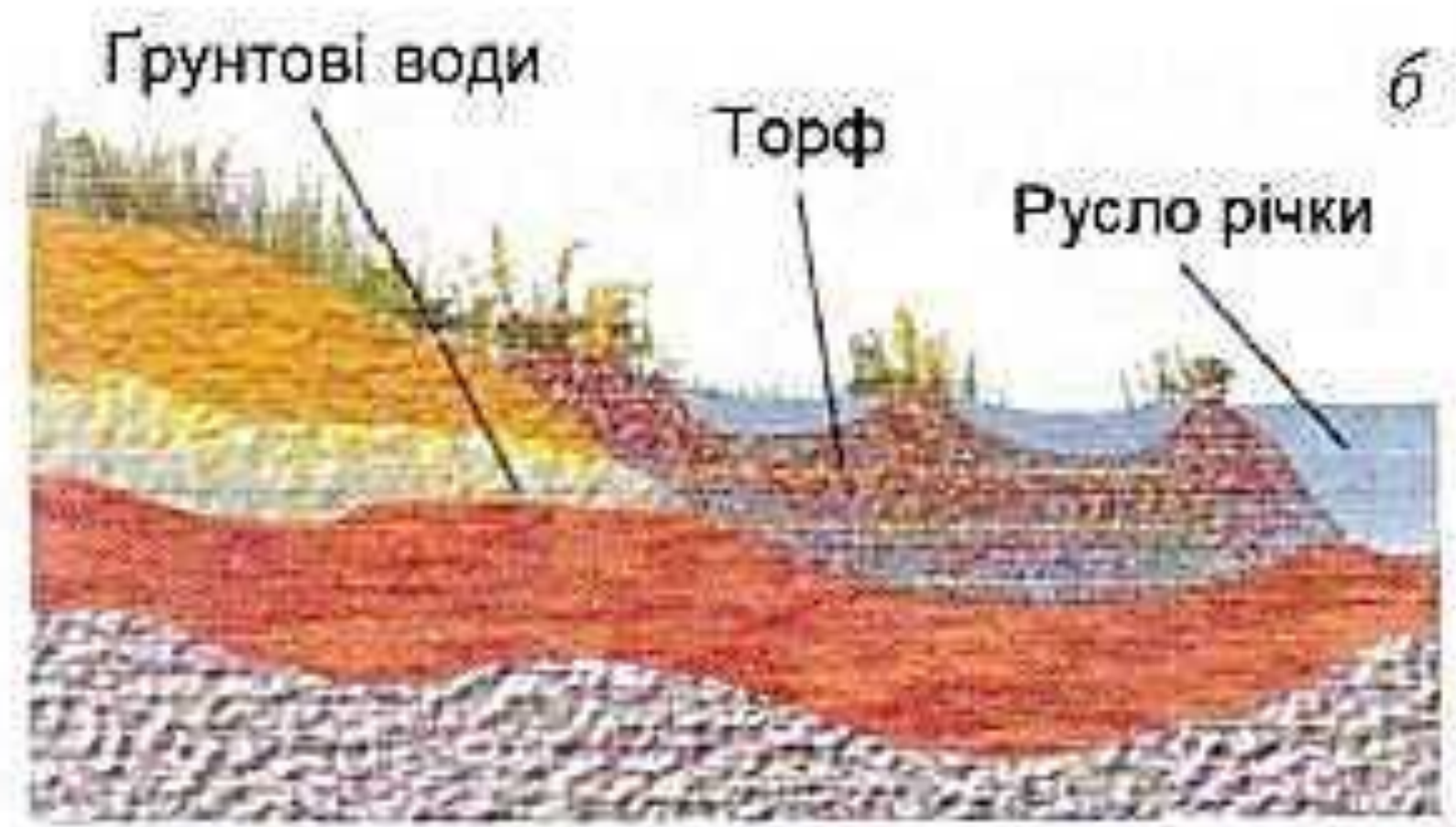
Низинні

Перехідні

Верхові

- НИЗИННІ:**
- береги і долини річок;
  - живлення підземними водами;
  - рослини: осока, очерет, хвощ, плавуни, вільха

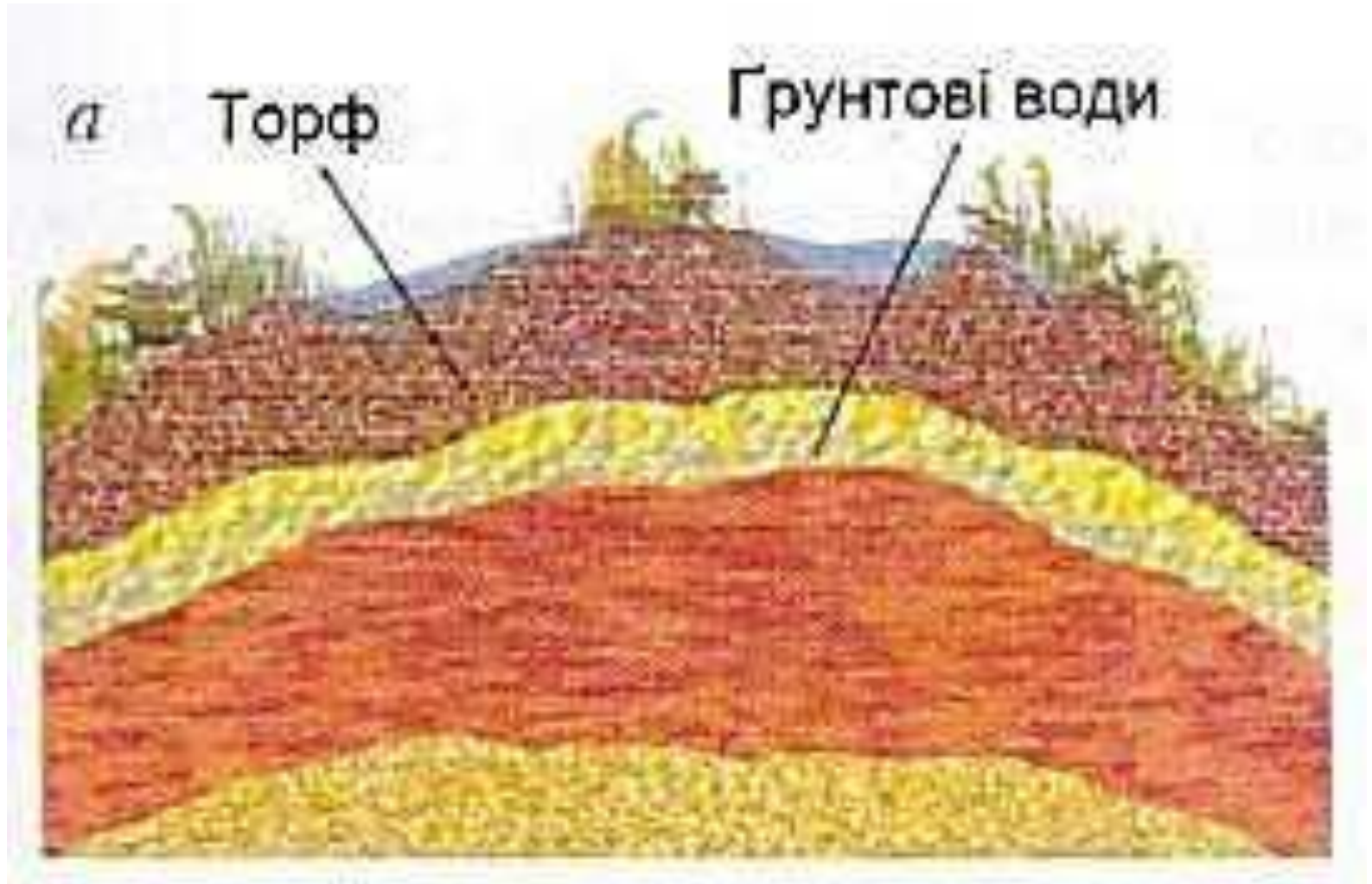

- ВЕРХОВІ:**
- вододіли річок;
  - живлення опадами;
  - рослини: мохи.

ПЕРЕХІДНІ: мають особливості як низинних так і верхових боліт.

Васюганське болото

Гірське болото

очерет

Осока, пухівка

Мох сфагнум

ЧОРНИЦЯ

журавлина

Комахоїдна рослина – *росичка*

Мох сфагнум вбирає воду розгалуженими стеблами, які вкриті дрібними лускоподібними листками. Листя сфагнуму здатне вбирати в себе воду як губка.

Мох сфагнум швидко росте верхівкою, а нижня частина рослини, яка занурена у воду, поступово відмирає втримуючи в собі воду.

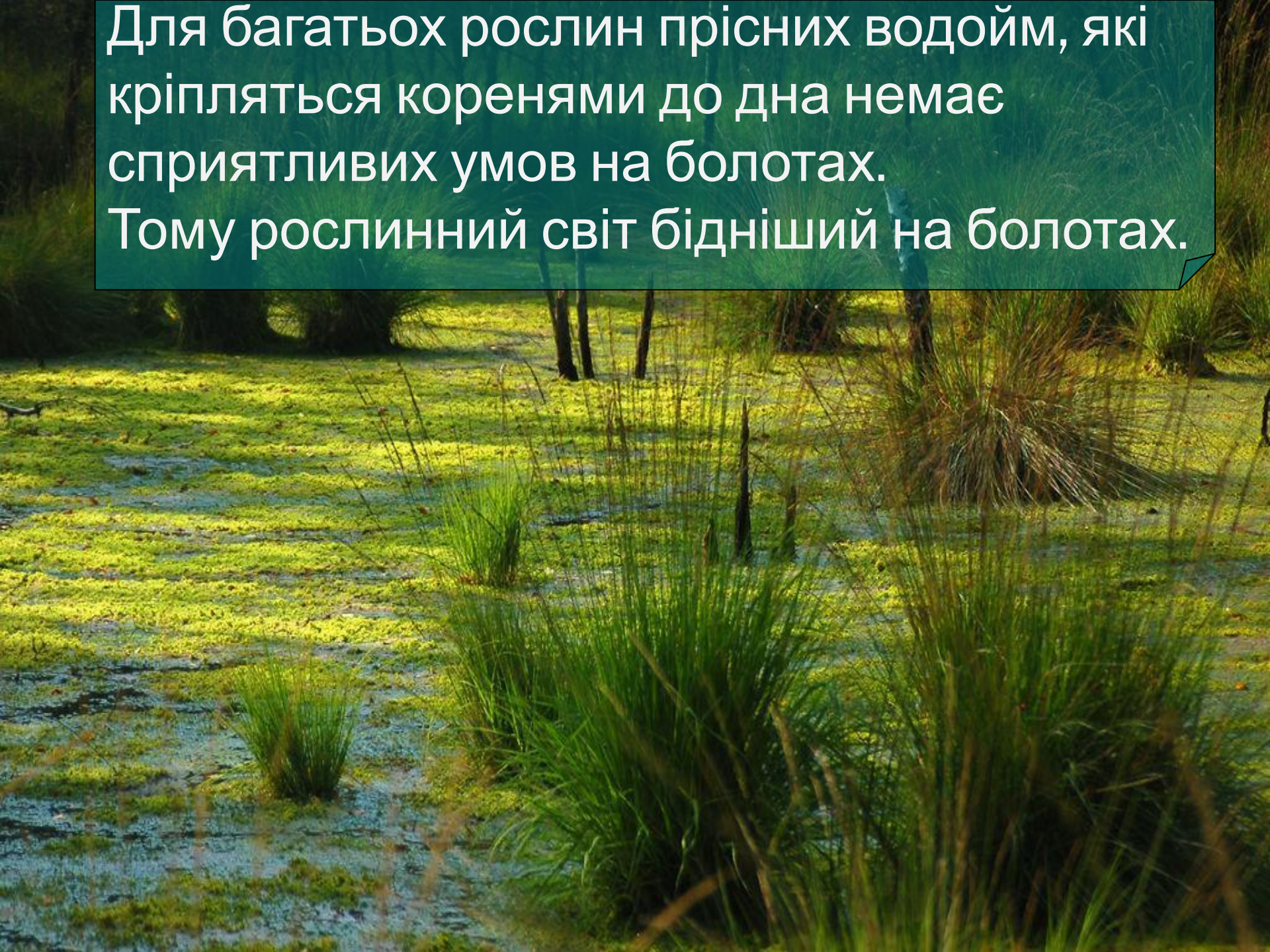

Мох виділяє речовини, які знищують бактерії. У болотному ґрунті бактерії не живуть ще й через те, що в ньому багато вологи і мало кисню. Тому рештки моху майже не перегнивають. Разом з рештками інших болотних рослин вони ущільнюються і з часом перетворюються на торф.

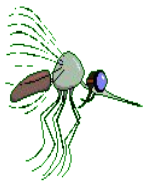
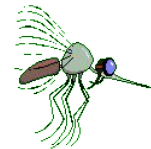
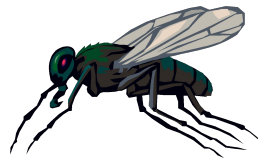
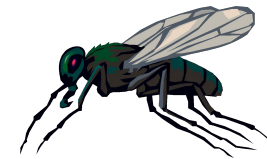
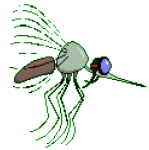
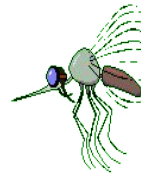
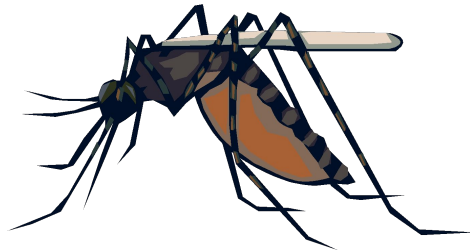
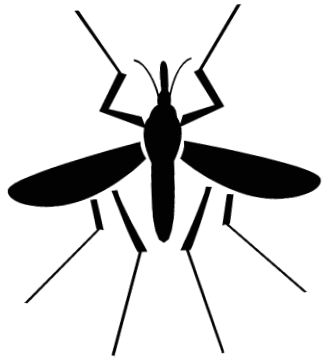

Для багатьох рослин прісних водойм, які кріпляться коренями до дна немає сприятливих умов на болотах. Тому рослинний світ бідніший на болотах.

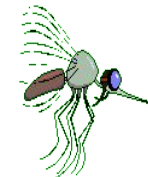
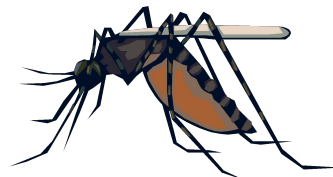

На болотах літає багато *комарів і мошок*

Відомо, що чистота озер і боліт залежить від комарів. Чому?

Народження комара.

Комахи є кормом для **жаб**,

для комахоїдних болотних птахів:

*курочки
болотної,*

куликів

КУЛИК

На болотах знаходить
корм і безпечне
місце для
гніздування
чапля руда

чирок рудый

чапля руда

чапля руда

журавель сірий

**журавель
сірий**

Живе на
болотах
хижий птах-

Він полює на
водяних
птахів.

луць болотний

Селяться на
болотах і
звірі:

щур
водяний

ондатра

2

нутрія

На болотах зосереджені великі запаси води. З них бере початок багато річок. Болота є природними фільтрами для води. Вони очищають їх від отруйних

речовин і хвороботворних організмів. На болотах росте багато лікарських рослин, водяться рідкісні птахи. Осушення великої кількості боліт зашкоджує природі.

Чому в болотному ґрунті немає бактерій?

- Мох сфагнум виділяє речовини, які знищують бактерії.
- В болотному ґрунті багато вологи і мало кисню

Люди не будують поселення біля боліт.

На болотах полюс на водяних птахів лунь болотний.

Яка корисна копалина утворюється на болотах?

Кам'яне вугілля

- Торф
- крейда

Чому люди не повинні намагатись осушувати болота?

- Болота очищають воду від отруйних речовин, хвороботворних мікробів.
- Болота – це природні фільтри для води.
- Болота багаті лікарськими рослинами.

Штучні водойми

- Канали

- Водосховища

- Ставки

Кременчуцьке водосховище – найбільше за площею

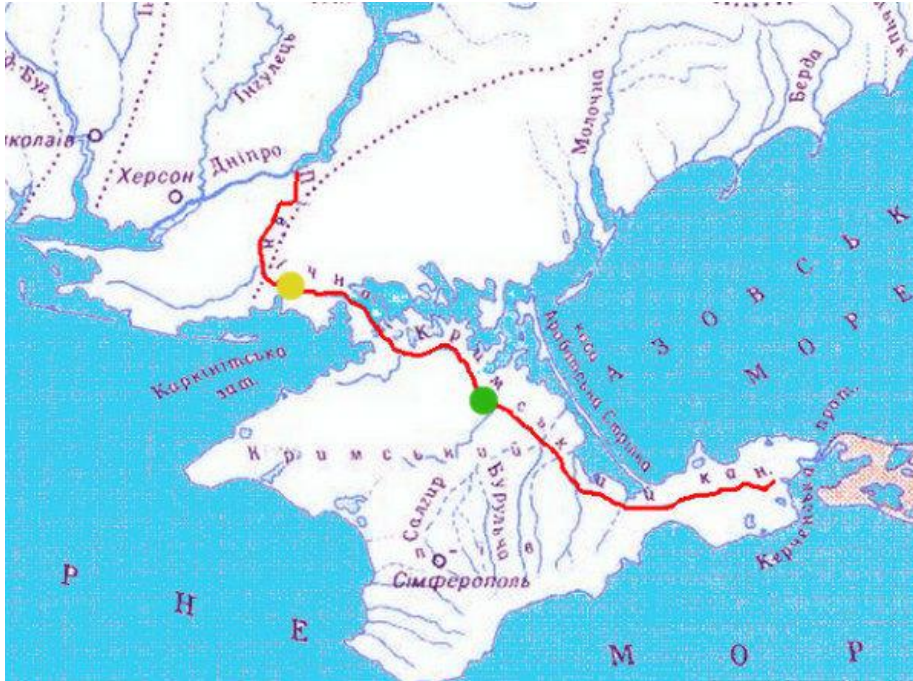

*Найдовшим каналом в Україні є
Північнокримський – 400 км.*

Північнокримський канал

Русло Північно-Кримського каналу біля Чорнянки

Канал Дніпро-Донбас

